

ILUSTRIRANI

LETNA NAROČNINA ILUSTR. GLASNIKA
KRON 8.-, ZA DIJAKE KRON 6.-; POSA-
MEZNE ŠTEVILKE 20 VINARJEV :: LETNA
NAROČNINA ZA NEMČIJO KRON 10.-, ZA
DRUGE DRŽAVE IN AMERIKO KRON 13.-

GLASNIK

SLIKE IN DOPISI SE POŠILJAJO NA URED-
NIŠTVO ILUSTRIRANEGA GLASNIKA, KATO-
LIŠKA TISKARNA. :: NAROČNINA, REKLA-
MACIJE IN INSERATI NA UPRAVNIŠTVO
LISTA, KATOLIŠKA TISKARNA V LJUBLJANI

LETNIK 1. * 26. NOVEMBRA 1914 * IZHAJA VSAK ČETRTEK * ŠTEV. 13.

Srbske zadnje straže beže pred našo konjenico iz Valjeva.

Sveta vojska. ☉ Prizor z ulice v Carigradu. ☉ Begunci v cerkvi. ☉ Srbski odlični
častniki. ☉ Turški pešci. ☉ Turška konjenica. ☉ Z južnega bojišča. ☉ Počitek na
bojišču. ☉ Nemško-francoski boj ob francosko-belgijski meji. ☉ Padli junaki. ☉ Domače slike.

S krvavih poljan.

Spomini iz rusko-turške vojne. Napisal V. Garšin.
Prevel Iv. Cesar.

(Dalje.)

Ko me je obšla misel, da bi šel v vojsko, me nista pregovorili niti mamica, niti Maša, čeprav sta pretočili obilo trpkih solz radi mene. Preslepljen od misli, pomagati domovini, nisem videl njunih solz. Nisem spoznal (sedaj me obhaja spoznanje), kaj sem prizadel bitjema, ki sta me nad vse ljubili.

Kaj se izplača, spominjati se tega? Kar je zamujeno, se ne da popraviti.

In kako čudno je bilo vedenje mnogih mojih prijateljev in znancev ob tem mojem koraku! »Tepec! Podaja se nekam, ki sam niti ne slutim, kam!« Kako so mogli tako blebetati? Taka besedičenja so strinjali s svojimi predstavami o ljubezni do domovine, hrabrosti in sličnih rečeh! Kajti smatrali so me za zastopnika vseh teh lastnosti. In pri vsem tem sem bil — »tepec«.

In tako sem odpotoval torej v Kišivev; opremili so me s telečnjakom in drugo bojno opravo. In odkorakali smo tisoči, med katerimi se jih je javilo prostovoljno, kakor jaz, le malo. Ostali bi bili doma, da bi jim bili dovolili. Vsekako, šli so — kakor mi — »v svesti si svojega cilja«, prehodili so na tisoče kilometrov in so se in se bijejo kakor mi, ali celo bolje. Svojo dolžnost napram domovini izpolnjujejo vestno, ne oziraje se na to, da bi sedaj takoj radi pometali orožje stran in zbežali — samo da bi se jim dovolilo.

Ostra jutranja sapa veje. Grmovje se premika, zaspan ptiček je zletel v zrak. Zvezde ugašajo. Temnosinje nebo prehaja polagoma v sivo, z nežnimi oblaki se pokriva; siv somrak puhti iz zemlje. Prišel se je tretji dan mojega ... Kako naj ga nazovem? Življenja? Umiranja?

Tretji ... Koliko jih še ostane? Na vsak način ne veliko. Zelo utrujen sem in skoro gotovo ne bom niti v stanu, umakniti se mrliču. Kmalu si bova enaka in nehala se bova sovražiti.

Turčija napovedala sveto vojsko. Najvišji turški cerkveni dostojanstvenik, šejk ul islam, gre k sultanu na posvet.

Malo pač moram piti. Trikrat bom pil na dan: zjutraj, popoldne in zvečer.

Solnce je vzšlo. Njegova velika, s črnimi vejicami grmovja skoro popolnoma prevlečena in razrezana obla je rdela kakor kri. Danes bo, kakor se vidi, vroče.

Sosed moj — kaj bo s teboj? Že sedaj si strašen.

Da, bil je strašen. Njegovi lasje so začeli izpadati. Polt, že tako temna, je postala bleda in rumena; zabuhli obraz se je tako močno napel, da se je za ušesom razpočila koža. In tam so se gibali črvi. Nože, stisnjene v golenice, so nabrekli in med gumbnicami golenic so se prikazali veliki mehurji. Ves človek se je napel kakor gora. Kaj bo napravilo danes z njim solnce?

Tako blizu njega ležati, je bilo neznosno. Proč moram od njega, na vsak način. Ali pa tozmorem? Še sem lahko iztegnil roke in odmašil steklenico, pil; ali kako bom premikal svoje tako težko in nepregibljivo telo? Vsekako, premikal se bom, pa čeprav samo počasi, čeprav se pomaknem na uro le za pol koraka.

Vse jutro je minulo ob tem pomikanju. Bolečina je bila neznosna, kar nič več si nisem mogel predočevati občutka zdravega človeka. Navadil sem se skoraj bolečine. To jutro sem se vendar premaknil za dva sežnja in sem se znašel naenkrat na starem kraju. Toda nisem se veselil dolgo svežega zraka, če more biti šest korakov od razpadajočega mrliča sploh svež zrak. Sapa je izpremenila

Turki v vojski z Rusijo. Na carigrajskih ulicah prebivalstvo živahno razpravlja vojne dogodke.

svojo smer in mi je vela nasproti smrad, tako močan, da mi je postajalo slabo. Boleče in krčevito se je zvijal prazni želodec; čeva so se kar zavezovale. In smrdljivi, okuženi zrak je plul k meni. Obupaval sem in jokal.

Docela uničen, omamljen, sem obležal ondi skoro nezaveden. Naenkrat... Da bi le ne bila prevara zmedene domišljije? Zdelo se mi je, da... Ne. Pač, to je bilo — govorjenje. Konjski topot, človeško govorjenje. Skoraj da nisem zakričal, pa sem se le še vzdržal. In kaj, če so Turki? Kaj potem? K tem mukam se pridružijo še druge, strašnejše, ob katerih se zježe človeku lasje na glavi, če samo bere o njih v časopisih. Kožo bodo drli z mojega telesa, ranjene noge pekli... In če bi bilo samo to; toda ti ljudje so zelo iznajdljivi. — Bi bilo res boljše, izdihniti življenje v njihovih rokah, kakor pa umreti tukaj? Če so pa — naši? O, prokleta grmovje! Ničesar ne morem videti skozi; samo na enem kraju, kjer je bilo kakor okence med vejicami, se mi je nudil razgled v daljo, na sotesko. Tam, sem menil, je potok, kjer smo pili pred bitko. Da, tam je tudi velika peščenčeva plošča, ki je bila kakor most položena čez potok. — Pogovor je utihnil. Jezika, ki so ga govorili, nisem mogel razložiti; tudi moj sluh je oslabil. O Bog, če so naši!... Klical jih bom; slišali me bodo tudi od potoka. To je boljše kot nevarnost, da padem bašibozukom v roke. Zakaj se ne sliši več topot njihovih konj? Nestrpnost me je mučila; še celo mrličevega smradu nisem čutil, čeprav ni čisto nič pojenjal.

Pa naknadno so se pojavili na prehodu čez potok — kozaki! Modre uniforme, rdeče pasove pri hlačah, sulice. Okrog petdeset jih je bilo. Na čelu jim črnobradat častnik na krasnem konju. Komaj so prekoračili potok, se je že obrnil s celim telesom na sedlu nazaj in dal glasno povelje: »V dir!«

»Stojte! Stojte, za božjo voljo! Na pomoč, na pomoč!« sem kričal; toda peketanje konjskih kopit, rožljanje sabelj in hrupna zabava kozakov je bila glasnejša nego moje hripavo ječanje — in niso me slišali!

O prokletstvo! Zgrudil sem se vsled onemoglosti z obrazom na tla, in začel ihteti. Iz steklenice, ki sem jo pri tem prevrnil, pa je tekla voda: moje življenje, moja rešitev, moj odlog smrti. Zapazil sem

še, ko je ostalo samo še pol kozarca vode v steklenici; suha, žejna zemlja je pila željno.

Ni mi mogoče izraziti potrnosti, ki me je obšla po tem strašnem dogodku. Nepremično, s polzaprtimi očmi sem ležal. Veter se je izpreminjal neprenehoma in vel k meni sedaj čist, svež zrak, sedaj me je zopet obdajal kužni vzduh. Sosed je postal tega dne groznejši, nego morem opisati. Nekoč, ko sem odprl oči, da ga pogledam samo za hip, sem vztrepetal. Obraza ni imel več. Meso je popadalo ob kosteh na tla. Strašno rezanje lobanje se mi je zdelo tako zoprno, tako ostudno, kakor še nikdar prej, čeravno sem drugače večkrat držal čepinjo v roki in ljo prepariral. Ta okostnjak v uniformi, s svetlimi gumbi, me je navdajal s strahom. »To je — vojska,« sem si mislil, »tu je njena slika.«

In solnce je žgalo in peklo kakor prej. Roke in obraz sem imel že davno opaljene. Ostalo vodo sem izpil vso. Tako hudo me je mučila žeja, da sem, odločivši se za en sam požirček, izpil vse na enkrat. Oh, zakaj nisem priklical k sebi kozakov, ko so bili tako blizu mene? Celo če bi bili Turki — bi bilo boljše. No, mučili bi me k večjemu eno uro, morda dve; toda tako pa še ne vem, kako dolgo se bom moral valjati in trpeti tukaj. Mamica moja, dragica moja! Pulila si boš svoje sive lase, butala z glavo ob steno, klela dan, v katerem si mi dala življenje — ves svet boš proklinjala, da si je, ljudem v bridkost, izmislil vojsko!

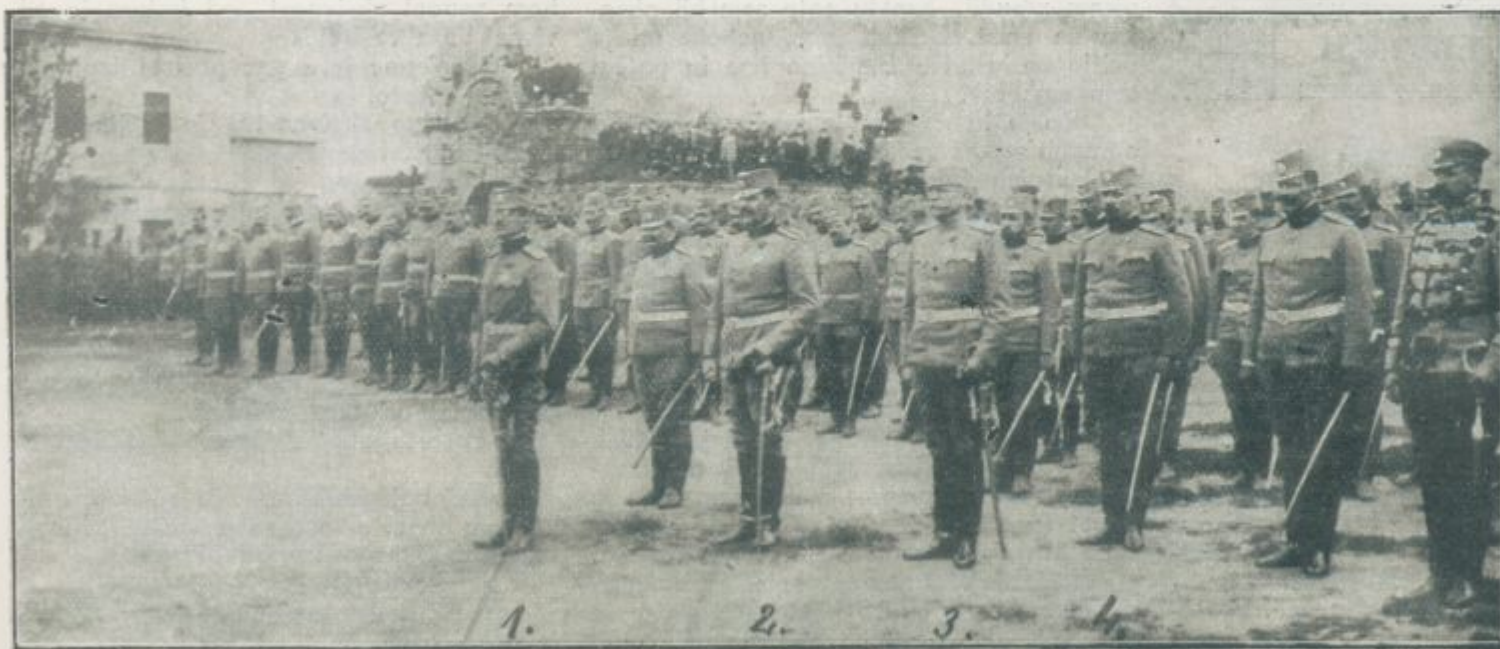
Toda ti in Maša ne bosta skoro gotovo ničesar izvedeli o mojih mukah. Z Bogom, mamica, z Bogom, nevesta moja, ljubezen moja! Ah, kako težko je, kako trpko! Nekaj mi stiska srce... Že zopet

tisti mali psiček! Vrtar mu ni prizanesel, razbil mu je glavo ob steno, ga vrgel v greznico, kamor se pomečejo ostanki in se izliva gnojnica. Toda še je živel. In mučil se je še ves dan. Jaz se mučim že cele tri dni. Jutri bo — četrti, potem sledi še peti, šesti... Smrt, kje si? Pridi, pridi! Vzemi me!

Toda smrt se ni približala, me ni

Notranjščina cerkve v mestu Varviné (Varvinay) na Francoskem, kamor so pribežali francoski prebivalci z bojišča.

Srbski odlični častniki v belgrajski trdnjavi pred odhodom na bojišče. — 1. Prestolonaslednik Aleksander. — 2. Vojni minister Stepanovič, — 3. Bivši kraljev pribočnik general Šturm. — 4. General Bojevič.

Turška konjenica.

pobrala. In ležal sem pod tem strašnim solncem in nisem imel niti požirka vode, da bi osvežil žgoče grlo, in mrlič me je okuževal. Čisto je že razpadel. Mirijade črvov so mrgolele iz njega. Kako so gomazeli in vrveli! Ko njega snedo in bodo

noč se gubi. Vedno isto. Bliža se jutro Vedno isto. Pretekkel je še en dan...

Grmovje se je gibalo in šelestelo, kakor bi govorilo na rahlo. »Sedaj umreš, umreš, umreš,« je šepetalo. »Ne boš jih več videl, videl, videl!« je odgovarjalo grmičjenana-

ostale [po njem le še kosti in uniforma — pridem jaz na vrsto. In jaz bom potem ravno tak.

Dan mineva in

sprotništani. »Toda tu si jih res ni dalo videti!« je zadonelo naenkrat glasno prav tik mene.

Zdrznem se in se hipoma zavem. Izza grmovja so zrle vame prijazne, sinje oči našega poddesetnika Jakovljeva.

(Konec.)

Z južnega bojišča. Naši pešaki v utrjenih postojankah.

Turški pešci.

PO SVETU

Svetovna vojska.

Ko so Nemci bili odbiti od Visle med Varšavo in Ivangorodom, so se hitro umaknili prav do svoje meje, da se zberejo in pripravijo za nov udarec. Morali so se kar največ oddaljiti od sovražnika, da svoje čete na nov način razvrste in sovražnika presenetijo. Za seboj so razdrli vse železniške proge, ceste in mostove, tako da jim Rusi vsled težkih ovir niso mogli dovolj hitro slediti. Ko so bile nemške čete na varnem pred sovražnikom, je general Hindenburg z največjo naglico močno okrepil svoje levo krilo in udaril znova na Ruse, ko še niso nič pričakovali napada. Nemški načrt je bil izboren in je uspel popolnoma; Rusi so bili pobiti pri Kutnu in Vloclavsku ter so izgubili okrog 30.000 ujetnikov. Umakniti so se morali od pruske meje v notranjost Rusko-Poljske. Vendar pa začeti boj na severu še ni končan in moramo pričakovati novih krvavih bitk.

Gališka armada se seveda ni smela odtrgati od nemške, ki se je umaknila do pruske meje, in se je tudi umaknila do okolice mesta Krakova, ki je močno utrjeno. Severno od tega mesta se sedaj vrše v Rusiji boji med našimi in ruskimi če-

PODLISTEK

Lepa Blanka.

Roman. Napisal P. Zacccone. — Prevel Josip Medic.

(Dalje.)

Everard je odmajal z glavo in v njegovih očeh se je uporno zablistalo.

»Do zadnjega,« je nadaljeval, »prav do zadnjega sem upal. Ko je govoril moj zagovornik, se mi je zdelo, da ga vsi sočutno poslušajo. Rekel sem samemu sebi: Usmilili se bodo... prisodili mi bodo dvajset let ječe... umorili me ne bodo. Upal sem, da bom jetnik, kajti jetnik sme vsaj objeti svojo hčer...

Toda potem je prišlo drugače! Porotniki so vsem vprašanjem enoglasno pritrdili... Hitro sem razumel, kaj to pomeni. Val krvi mi je zalil srce, prebledel sem in oprijeti sem se moral klopi, da se

nisem zgrudil. Kmalu nato sem bil obsojen na smrt. Kriknil sem, nehote mi je prišlo na ustnice Blankino ime in potem sem omedlel...

Ko je končal, se je zdelo, da so mu spomini odprli vse stare rane in da se je vdal svojemu prejšnjemu obupu; kakor bi se hotel zadušiti, se je prijel z obema rokama za vrat.

»O, dajte mi piti! Vode!« je vzkliknil in se zopet zgrudil na posteljo. »Dajte mi vode!«

Mladenič je živahno stopil k mizi in vzel tam kozarec, ga napolnil z vodo in se zopet obrnil k obsojencu.

V kozarec, katerega je sedaj ponujal, je mladenič medtem naglo kanil par kapljice tekočine iz majhne steklenice, ki jo je zopet spravil v žep; vse to se je zgodilo tako hitro, da obsojenec ni mogel opaziti.

Ležal je stegnen na postelji, premagan od razburjenja, skoro blazen od groze in si je stiskal s pestmi težko dihačo prsi. Bilo ga je strašno pogledati.

»Okrepčajte se,« je dejal mladenič, »izpijte ta kozarec vode in potem Vam

bom zaupal skrivnost, od katere je odvisna Vaša rešitev.«

Obsojenec je s par požirki izpil ponudeno pijačo.

»Kakšno skrivnost?« je vprašal. »O kakšni rešitvi govorite?«

»O Vaši.«

»Torej je še vedno mogoče?«

»Kdo ve!«

»Ah, ne muči me!... Odgovori, povej!«

Toda mladenič je molčal in prisluškoval.

S hodnika, ki je vodil v celico, se je zaslišal odmev korakov. Mlad! mož je vztrepetal na vsem telesu.

»Poslušajte!« je rekel in pokazal na vrata.

»Kaj naj poslušam?« je odgovoril obsojenec divje. »Vas hočem slišati... in Vi molčite! Saj ste mi obljubili, da...«

Ni skončal.

Vrata celice so se odprla in vstopilo je nekaj oseb.

Obsojenec je videl samo enega. Še nikdar prej ga ni videl... in ga je vendar takoj spoznal. — Bil je krvnik.

Ajdovščina pri Vipavi. Črnovojnik pri telefonskem oddelku.

tami; doslej je naša armada zmagovala in je ujela mnogo Rusov.

Nevzdržno pa napredujejo naše čete v Srbiji. Najvažnejši dogodek je pač osvojitve mesta Valjeva, ki ga izmučeni in trudni Srbi kljub izvrstnim utrdbam niso mogli držati. Po kratkem odmoru bodo naše čete korakale globlje v Srbijo, obenem se bo začel naskok na Belgrad, ki se ne bo mogel predolgo upirati avstrijskemu orožju.

Na bojišču v Franciji in Belgiji še vedno ni odločitve. Spopadli sta se dve enaki sili, enako vztrajni in junaški, ter se borita za življenje in smrt. Kakšen bo konec in kdaj — kdo vé?

Turčija je razglasila sveto vojsko. To je znamenje, da se hoče vojskovati z vse-

Desetnik Jarc.

Četovodja Janez Denuč.

Janez Jamnik.

Gradec. Ženske so prevzele konduktersko službo cestnih železnic.

mi sredstvi; znano nam je, da Turek razume pod besedo »sveta vojska« boj za izlam proti vsemu, kar ni mohamedanskega. Doslej so se vršili boji v Kavkazu in Črnem morju in so zmagovali Turki, kakor poročajo. Ob-

Budimpešta. Ranjenci v bol. Rdeč. križa. Spreddaj leži dr. J. Šilc.

IV. Priprave.

Obsojenec je kriknil in zaklel.

»O!« je zavpil ves iz sebe, »prevarili so me! ... Prišli so mi govoriti o rešitvi in so nesramno lagali!« In ko je načelnik straže pristopil ter ukazal, naj vstane, je nadaljeval: »Ne dotaknite se me! Nočem. Rajši umrjem tukaj. Tu, v tej sobi me ubijte. Le na delo! Začnite ... Deset vas je proti enemu samemu in ga boste zmogli!«

Gledalci tega strašnega prizora so stali pazljivi in molče v celici. Ni bilo prvič, da so se obsojenci tako branili smrti; vsi so vedeli, da prežive nesrečneži, ki jih hočejo odpeljati v smrt, često tako duševno krizo.

Medtem se je kurat Karlo približal mlademu duhovniku.

»Torej?« je rekel naglo in tiho. »Ali se vam je posrečilo?«

Mladenič je vztrepetal ... Hip je pomislil, potem pa se je sklonil h kuratovemu ušesu in mu je pošepetal:

»Govoriti moram z Vami, oče!«

»Kaj se je zgodilo?«

»Pozneje Vam povem.«

Kurat je hotel nekaj odgovoriti, toda v tem trenutku je celico pretresel strašen krik in vsi so pohiteli k obsojencu, ki se je zvijal v krvnikovih rokah.

Živčna mrzlica, ki se ga je bila polastila, je postala čudna, zelo nenavadna. Njegov obraz, ki je bil rdeč, je naenkrat mrliško prebledel in pokrivalo so ga črne pege, njegove oči so se razširile in so blodile po sobi okrog ... v grlu mu je hropelo. Zvil je roke z zadnjim naporom jeze in obupa, kriknil in omahnil na posteljo ... brez dihljaja, usta polna krvave pene ... mrtev. Vodja kaznilnice ga je nekaj časa opazoval, potem ga je prijel za roko in odmajal z glavo:

»To je že drugič, da se je tako zgodilo.«

»Kaj se je zgodilo?« je vprašal plašno mladi duhovnik, ki se mu je približal.

»Poglejte sami!«

»Omedlel je.«

»Umr! je!«

»Rešen je!« je zamrmral mladenič.

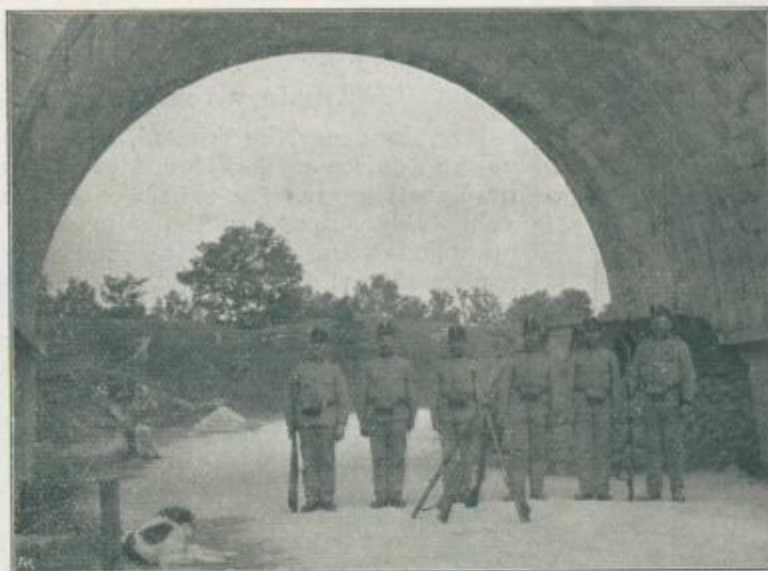
V. Na trgu Raket.

Medtem ko se je v ječi vršil ta prizor, je množica zunaj še vedno valovila od vseh strani na trg, se je vzpenjala na strehe, na okna, na zidove in celo na drevesa, gnana od neutolažljive, nenasitne radovednosti; vsi pogledi teh tisočev so bili uprti v mali stroj, katerega ostru se kira se je svetlikala v prvi svetlobi zarje.

Začelo se je daniti. Vsled enega izmed tistih slučajev, s katerimi se usoda kruto norčuje iz človeka, je bilo nebo ta dan popolnoma čisto in na vzhodu se je razlivala nežna rdečica. — Bilo je meseca maja; v zraku je bilo vse polno prečudnih vonjev, ki so kakor obljuba in napoved prihajajoče pomladi. Bilo je eno tistih juter, v katerih se srce razširja v zavesti mladosti in svežosti, ena izmed tistih blagoslovljenih ur, v katerih se čutimo srečne, da živimo.

In tam, med črnimi zidovi jetnišnice, je bil človek, ki je imel živeti le še nekaj trenutkov!

Nekaj korakov od jetnišnice, na drevesu, ki je stalo najbliže vratom, skozi ka-

Prestranek. Straža pri železniškem viaduktu.

Razstreljeni most na reki Prut pri Černovicah.

Počitek naših čet na južnem bojišču.

V balkanski vojski so Albanci in Srbi večkrat izobesili belo zastavo, ko se je pa sovražnik približal, so ga obsuli z uničujočim ognjem. Tako so ravnali l. 1870. tudi Francozi z Nemci, toda Nemci so rabili isto zvijačo proti njim. Zelo iznajdljivi so bili Japonci v vojski z Rusi. Tako so sredi februarja l. 1905. izročili prednjim stražam desnega ruskega krila, kateremu je poveljeval general Renenkampf, pismo, pisano v najprilnejši ruščini, katero je prosilo ruske častnike, naj pridejo na kosilo k japonskim konjeniškim častnikom, ker bodo boji najbrže nekaj časa počivali. Za pojedino so določili 20. februar. Ruski častniki so se dali prevariti. Medtem ko so njihovi častniki prijateljski obedovali pri svojih japonskih tovariših, so Japonci napadli levo rusko krilo in ga premagali.

Bogastvo francoske banke.

Ko je francoska vlada zbežala iz Pariza v Bordó (Bordeaux), je bilo treba tudi denar francoske banke spraviti na varno. V svojih velikanskih podzemskih obokih je imela nakopičene štiri in pol milijarde v zlatu in srebru. Ta denar, ki je bil Francozom gotovo dragocenejši nego vsa vlada s predsednikom Poankaréjem (Poincaré) vred, je bilo treba kje shraniti,

tera je moral obsojenec priti, sta čepela dva človeka — dva tipa ponočnih potepuhov — eden kakih petdeset, drugi komaj petindvajset let star, in sta semintja izpregovorila kako tiho besedo.

Medtem ko so njiju sosedi z največjo pazljivostjo motrili vse priprave za smrt, je bila njuna pozornost očitno posvečena izključno vratom jetnišnice.

»Ti, Filip!« je začel starejši. »Zdi se mi, da so se malo zamudili.«

»Le potrpite, oče Golin,« je odgovoril njegov tovariš. »Zlodja, saj tudi Pariz ni bil sezidan v enem dnevu.«

»Poglej, ali ne vidiš tam Volkulje?«

»Ne. Kaj mislite, da bo za tako malenkost hodila semkaj?«

»Pa si rekel, da se snideta.«

»Seveda, oče Golin... Jutri zvečer... blizu Starega pokopališča...«

»Ali ga bodo tam pokopali?«

»Morda.«

»Ubogi Everard!«

»Kaj, da postajate naenkrat nežni? Čas ni ravno primeren! Koliko je ura?«

»Ravnokar je odbilo pet.«

»Pozor, zdaj bo nekaj! Glejte, vrata so se odprla...«

»Saj res!«

»O — o! Bog se me usmili — nekaj se je moralo zgoditi! Glejte, straža je šla nazaj v jetnišnico!«

»Kaj se je neki pripetilo?«

»Kako ste radovedni, oče Golin! Pa saj ravno prihaja komisar, in če ga povprašate...«

Oče Golin ni nič odgovoril na to šalo.

Krog jetnišnice se je vse čudno razgibalo. Policisti so prihajali in odhajali, razburjeni in zmedeni. Par stražnikov je stopilo k smrtnemu odru in krvnik je živahno nekaj pripovedoval svojim pomočnikom, ki so bili zbrani krog stroja.

Tedaj se je polastila množice neskončna radovednost; na vseh obrazih se je zrcalila bridka prevara.

»Kaj je zdaj?« je vprašal oče Golin.

»Kaj?« je vzkliknil Filip, ki je takoj razumel položaj. »Kaj ne vidite? Zbolel je in giljotina bo morala počakati.«

Mimo je šel človek, ki je ujel zadnje besede, in se je ustavil.

»Ni zbolel, ampak umrl,« je dejal jezno ter odšel dalje.

Filip in oče Golin sta splezala z drevesa, na katerem sta sedela.

»Ali ste slišali, oče Golin?« je vprašal mlajši potepuh, ko sta odhajala.

»Tristo medvedov, sedaj razumem.«

»Mislite?«

»Pri moji veri!«

»Ali se Vam ne zdi, da za vsem tem nekaj tiči?«

»Kaj bi tičalo?«

»Nič; ampak jaz si mislim svoje. Če greste z menoi, Vam povem.«

»Kam greš?«

»K Volkulji. Pojdite in zagotavljam Vas, da bomo čez eno uro natančno vedeli, kaj naj mislimo o nenadni Everardovi smrti.«

Moža sta naglo odšla po cesti, množica pa je ostala na trgu, živahno se razgovarjaje o dogodku, ki se je ravnokar pripetil.

Medtem se je vršila drama v obsojenčevi celici po njegovi smrti redno in pravilno dalje.

(Dalje.)

Boj Nemcev in Francozov v gozdu na francosko-belgijski meji.

kjer bi sovražnik ne mogel tako hitro do njega. V enem tednu so prenesli denar iz kleti in ga naložili na železniške vagoni. To ni bilo tako lahko, kajti zlato je vagalo 1322 ton in srebro 3300 ton! Za prevoz denarja so potrebovali 432 železniških voz, torej okrog dvajset vlakov srednje velikosti. In kam so odpeljali to bogastvo? Ali je šlo z vlado v Bordó? Mogoče je šel en del tja, pravijo pa, da je največji del varno spravljen na Španskem in v Italiji.

Vendar pa bodo Francozi kmalu rešeni skrbi, kako bi varno shranili svoje zaklade. Kajti če pomislimo, da jih stane en mesec vojske približno eno milijardo, je razvidno, da je večji del denarja že izdan in da bo preostanek zadoščal samo še nekako do Božiča.

Janez Dernuč,

četovodja 4. domobranskega pešpolka 2. odd. strojnih pušk, je prevzel poveljstvo nad celim oddelkom strojnih pušk, ko so bili ranjeni vsi trije oficirji, in ga je vodil uspešno 2 dni. Odlikovan je bil s srebrno svetinjo I. razreda. Sedaj se, ranjen od šrapnela, zdravi pri svojih v župniji Št. Lenart pri Sedmih studencih na Koroškem.

Jamnik Janez

z Gostec, fara Sora, je bil rojen 1. 1892. Bil je najstarejši sin izmed osmero živečih otrok. Služil je kot mesarski pomočnik v

Škofji Loki. Posebno je ljubil svojo mater. Ko se je od vseh poslovil, je šel še k materi in ji še enkrat segel v roko — zadnjikrat. Zanimivo je njegovo navdušenje, ki odmeva iz pisma, preden se je odpeljal na severno bojišče. Piše namreč: »Sedaj je 36 let, odkar se je vojskoval naš regiment (17) zadnjikrat v Bosni. In takrat je zmagal in zmagali bomo tudi sedaj, ako se postavijo proti nam vsi Rusi in Srbi, kar jih je. Komaj čakamo, da bi že odšli iz Ljubljane. Drugega se ne bojimo, kakor bolezni. Krogle in bajoneta se ne bojimo. Jaz se pa nič ne bojim. Ker pri spovedi in obhajilu sem bil, sedaj naj pride smrt, da me reši tega sveta, toda ne poprej, šele na bojnem polju, kjer bo puška pokala in sablja se svetila. Tam, kjer smrt bo krasna. V torek

Živež za armado. Za bojujočo se armado se pomikajo poljske kuhinje in velike črede.

(15/IX) gremo iz Ljubljane. Torej na boj, na boj krvavi in zmagá bo naša, ker Bog je z nami!« Zadnjikrat je pisal še iz Galicije 24. septembra in potem ne več, dokler ni prišlo sporočilo, da je ubit.

Zgodovina topa.

Kanonik Iv. Sušnik.

(Dalje.)

Skazalo se je, da se cev sama vsled silnega tlaka smodnikovega polagoma nekoliko razširi, zato se navadno na notranjo topovo cev navleče še ena večja cev, takozvani plašč, ki naj to raztezanje zabrani.

Tudi bron v svoji prvotni obliki ni več ustrezal večjim zahtevam. Ker ima bron mnogo prednosti pred jeklom — rja se ga ne prime v mokrem vremenu, njegova prožnost je nedosegljiva — je samo ob sebi umevno, da so veščaki skušali tudi to snov izpopolniti. Za topove se je po generalu Uhaciju dognala najboljša zmes 92⁰/₀ bakra in 8⁰/₀ cina. On in ruski polkovnik Lavrov sta našla način, da se tudi bronu podeli tolika trdost in odporna sila, da zadostuje vsem zahtevam. Snov sama na sebi se znotraj v cevi umetno zgosti. V ta namen se v top izvrta s početka manjša odprtina kot je nameravani kaliber. V to odprtino se z veliko silo, navadno s hidravličnim pritiskom, porine

Nesreča vojne vlaka na severnem bojišču.

jeklen, nekoliko ušiljen valjar, kateri cev razširi in bron zgosti, da je notranja stena dovolj trda. Bron ima pred jeklom to prednost, da se neporaben bronast top

cev; poraben je pač za puško ne pa za topove. Že ameriški major Rodman, za njim Krupp in pa ruski general Magovski so predlagali za navadne topove debelejša, 4—9 mm debela smodnikova zrna, za težke mornariške ali oblegovalne topove pa takozvani prizmatični smodnik. Slednji je imel obliko šesterokotne prizme, 2—3 cm široke in podolgem prevotljene. Kapitan Noble je iznašel pripravo za merjenje tlaka v topovi cevi, in Le Boulengé l. 1865. pripravo, s katero se meri hitrost izstreljene kroglice.

Največjo pozornost je zahteval dober zaklop. Ta mora biti brezpogojno siguren in zanesljiv. Izmed večjega števila zaklopov sta se obnesla dva, katera sta danes skoro izključno, četudi v raznih oblikah, v rabi.

Vijakasti zaklop francoskega polkovnika De Bange. Ako v zadnji del cevi vremo vijakove poteze in vanj zasujemo z istimi vijakastimi rezi opremljen valjar, tedaj je topova cev sigurno zaprta. To večkratno zavijanje vijaka okrog svoje osi je pa zamudno, zato si je De Bange to zavijanje prikrajšal na sledeči način: Krog sam je razdelil v šest enakih delov in na treh straneh posnel vijakove rezi, isto tako je tudi na valjarju z vijakovimi urezami iste na treh straneh posnel. Ako sedaj valjar tako vložimo v cev, da se

Rusko-turška vojska. Vojaki, ki odhajajo na boj z Rusi, korakajo mimo sultanove palače, živahno pozdravljani od občinstva.

Bitka pri Borodinu.

(Iz romana »Mir in vojna« L. N. Tolstoja.)

(Dalje.)

»Ah, glej, glej, saj je tukaj junak moj!« je rekel Kutuzov postavnemu, lepemu možu črnih las, ki je tačas pristopil. To je bil general Rajeovski, ki je ves dan prebil na glavni točki bojišča pri Borodinu. Poročal je, da čete trdno stojte na svojih postojankah in da se Francozi ne upajo več napadati.

Ko ga je Kutuzov zaslišal, mu je rekel po francosko: »Vi torej ne mislite kakor drugi, da bi se morali umakniti?«

»Nasprotno, Visokost! Kadar je stvar neodložena, zmagaja vedno tisti, ki je trdovratnejši,« je odgovoril Rajeovski, »in po moji sodbi...«

»Kajzarov!« je poklical Kutuzov svojega adjutanta, »Sedi in napiši ukaz za jutri. Ti pa,« se je obrnil k drugemu, »objahaj črto in naznani, da bomo jutri zopet napadli.« Medtem ko je Kutuzov govoril z Rajeovskim in narekoval ukaz, se je Volcogen zopet vrnil od Barklaja in naznanil, da general Barklaj želi pismenega potrdila, da je vrhovni poveljnik res izdal prejšnje povelje. —

Kutuzov ni Volcogena pogledal in je ukazal, naj napišejo povelje, ki ga general želi. In s pomočjo onega npravnega in skrivnostnega naziranja, ki ga radi imenujejo »duha čet«, so se raznesle besede Kutuzova in njegovo povelje, da se bo jutri boj nadaljeval, do zadnjega kottička armade.

10.

Polk kneza Andreja je bil med rezervami, ki so stale do druge ure za Semenovskim brez dela, toda v močnem ognju topov. Proti drugi uri so porinili polk, ki je bil zgubil že več kot 200 mož, naprej na poteptano njivo ovsa med Semenovskim in rajeovsko baterijo, kjer so ta dan padli tisoči ljudi in kamor je bil proti drugi uri naperjen močan, združen ogenj iz več sto sovražnih topov. Polk se ni premaknil s tega prostora in ni oddal niti enega strela, pa je vendar izgubil že tretjino mož. Od spredaj in zlasti od desne strani so pokali topovi in iz strahotnega oblaka dima, ki je pokrival celo pokrajino, so neprestano letele krogle s hitrim, sikajočim žvižgom in zamolklo brneče granate. Včasih so vse krogle in granate, kakor bi hotele četi dati trenutek počitka, letele cel četrt ure daleč preko nje, toda včasih so tudi v pol minute zasekale velike vrzeli v polk; tedaj so neprestano odnašali mrtve in ranjene.

Z vsakim strelom je bila smrt za tiste, ki še niso bili ubiti, bolj verjetna. Polk je stal v bataljonskih kolonah v razdalji po tristo metrov in vendar je bilo moštvo celega bataljona pod vtisom istega čuvstva. Vsi so bili enako molčeči in mračni. Le redko je bilo slišati pogovor med vrstami; precej je utihnil, kadar je padel strel in se razlegel klic: »Nosači, sem!«

Vojaki so po ukazu poveljnika ležali na tleh; nekateri so sneli svoj čako in so vneto nekaj popravljali pri jermenih, drugi so vzeli suhega

Francoska artiljerija, uničena od Nemcev med umikanjem.

njegove posnete strani natanko ujemajo z neposnetimi deli vrez v cevi, tedaj lahko porinemo valjar po vsej njegovi dolžini v cev, in ko smo ga za šestinko obrata krog njegove osi zasukali, so se vijakasti urezi drug v drugega ujeli in cev je zaprta. Zunaj ob cevi so pritrjena nekaka vratca, na katerih se omenjeni valjar vun in noter premika. Pri odpiranju cevi je treba torej valjar najprej za šestinko obrata zasukati, ga potegniti iz cevi in ga potem v

vratcih naslonjenega odpreti z vratci vred na stran. To je De Bangev zaklop v svoji prvotni izpeljavi. Ker je porivanje valjarja v cev, ali pa tudi njegova odstranitev iz cevi posebno pri velikih topovih precej naporna, se je skušalo temu premikanju v okom priti na ta način, da se je namesto valjarja porabil na koncu prisekan stožec. [Dalje.]

Nemški oklopni vlak na poizvedovalni vožnji. Nemci pošiljajo na francoskem bojišču vlakove, zavarovane z oklopi, daleč med sovražne postojanke.

Rusko-turška vojska. Turške prostovoljce vadijo v streljanju.

peska in z njim snažili bajonete, zopet drugi so nategovali pasove in zaponke, še drugi so preoblačili hlače, obuvali škornje in jih sezuvali. Nihče se ni zmenil, če so bili ljudje ranjeni ali ubiti, če so prihajala nosila ali strežniki odhajali, če so se skozi dim zasvetlikale velike množice sovražnika. Če se je pa topništvo pognalo naprej ali konjenica, če so se pomikali pešci, so od vseh strani glasno odobraval. Najbolj pa so vsi vojaki opazali popolnoma postranske dogodke, ki niso bili z bojem v nobeni zvezi, kakor bi se ti npravno utrujeni ljudje zanimali zgolj za te navadne življenjske pripetljaje. Tako je na primer privozila pred polk baterija topništva in pri nekem municijskem vozu se je konj zapletel med vrvice; takoj so začeli vpiti iz vrst: »Hej, hej!... Pazite na konja!... Ali ne vidite?... Izprezite, drugače bo padel! Tak pogledjte vendar...«

Drugič zopet so se vsi jeli zanimati za velikega rjavega psa s košatim, dvignjenim repom, ki je prišel od nekod in je boječe tekal med vrstami; naenkrat je zatulil pred krogljo, ki je udarila blizu njega, skril rep med noge in odskočil — in cel polk se je razbrzdano zasmel. Toda vse take zabave so trajale le nekaj minut; ljudje so bili že več kot osem ur brez jedi in brez dela med strahotami smrti brez konca. Bleda in utrujena obličja so se mračila vedno bolj in bolj.

Prav tako bled in mračen kakor možje njegovega polka je hodil knez Andrej po travniku ob ovseni njivi gorindol, s povešeno glavo in prekrizavši roke na hrbtu. Nič dela ni bilo, nič mu ni bilo treba ukazovati, vse se je zgodilo samo od sebe. Mrtvece so odnašali za fronto, ranjence na obvezovališče in vrste so molčale. Če se je tudi kdaj zgodilo, da so stekli proč, so se vendar hitro vračali. Spočetka je knez Andrej smatral za svojo dolžnost, poživljati upadli pogum moštva in jim da-

jati dober zgled ter je hodil med vrstami, alikmaluse je prepričal, da mu ni treba nikogar ničesar učiti. Vse moči njegove duše, kakor vseh ostalih vojakov, so nezavedno stremile le za tem, da ne razmišlja o strahotah položaja, v katerem so se nahajali. Tako je stopal s trudnim korakom ob travniku, hojeval med travo in opazoval prah, ki je pokrival njegove škornje.

(Dalje.)

DOGODBE

Hrabri računar. Bilo je v balkanski vojski, ko so Bolgari naskakovali Odrin. Neki regiment je moral zapustiti svoj strelni jarek, ki je bil oddaljen 600 metrov od sovražne postojanke, in se je s težkimi izgubami bližal sovražniku. Med naskakovalci in turškim okopom je bilo le še 200 metrov razdalje. Toda dobro merjen turški ogenj je ravno tu začel Bolgare neusmiljeno podirati. Regiment je začel omahovati in nekateri so se obrnili ter stekli nazaj proti zavarovanemu strelnemu jarku. Tedaj pograbi neznamen, slaboten mladenič, ki se še nikoli ni odlikoval s posebno hrabrostjo, polkovno zastavo in udere naprej. Njegovi tovariši, osramočeni od njegovega poguma, mahnejo za njim in čez deset minut je bil turški okop osvojen.

Tovariši so proslavljali svojega malega junaka, ki se je tako postavil, in ko je neki general prihajal k regimentu, so mu zaklicali vojaki: »Abrahamovič mora biti odlikovan! Abrahamovič je drl naprej, ko smo se mi

Azijska konjenica, ki se bojujejo z Rusi.

drugi že hoteli umakniti!« Abrahamovič je moral stopiti iz vrste.

»To je lepo, sin moj,« mu je rekel general. »In kaj ti je dalo toliko poguma?«

»Preprost račun, gospod general,« je odgovoril drobn mladenič. »Prvih 600 metrov je padla polovica regimanta. Če gremo nazaj, bo še druga polovica postreljena. Med njimi tudi ti, sem si mislil! Do okopa je samo še tretjina poti; torej smem upati, da pridem živ do njega. In tako sem jo udaril naprej!«

Abrahamovič je bil kljub temu odlikovan.

ZDRAVSTVO

Zdravilo za kolero. Vojak, ki je prišel ranjen iz Galicije, pripoveduje: Lotila se me je kolera, v hudih mukah sem se privlekel do neke zapuščene vasi. Kar sem imel in dobil, ni želodec maral. Zagledal sem ulnjak in prišel mi je na misel med. Dobil sem ga, napolnil vse posode, ki sem jih imel pri sebi, in jedel sem ga tudi. Bolečine v čevih so me mahoma zapustile, moč se mi je vračala, nanovo sem oživel. Med me je ozdravil kolero. — Kolero je zdravil l. 1881. neki zdravnik z vročo kopoljo in gnetenjem trebuha. Navadno se je bolnik spotil in ozdravel.

Medeno mazilo. Zmešaj rumenjaki, 1 g stolčene mire, 2 g benečanskega terpentina in

Rusko-turška vojska.
Turške novake vadijo v trobentanju.

Zgonik na Krasu. Dekleta delajo za vojake.

tri žlice medu, namaži na platno in naveži na gnojne rane, sesedenine, otiske, ozeblino, kurje oko. Mazilo izvleče gnoj in zaceli.

Kapljice za premražen želodec. Razreži pest posušenega pelina in pest posušene mete, nalij na to $\frac{1}{2}$ l žganja in postavi posodo na toplo mesto. Čez 8 dni odcedi žganje in jemlji po 80 kapelj za ščipanje in bolečine vsled prehlada. Tudi obkladek žganja na želodec dé dobro.

Za zapeko jemlji večkrat na dan žličko olja od solnčnice ali mandlja; to omeči čeva in ohladi vročino.

Polip ali goba v nosu. Nosljaj bršljinov sok in si maži z njim čelo.

GOSPODINJA

Jajca so draga, zdaj ne kaže delati za juho lasanja in drugih jajčnih jedi, kuhajmo torej pšeničen zdrob, posušen riban kruh, ječmenček, ovseno kašo, ajdovo kašo, riž, ohrot in druge zakuhe brez jajc. Posebno okusna in zdrava je ovsena kaša, dobi se že pripravljena v velikih mestnih prodajalnah pod imenom »Quaker Oats«, »Haferplocken« in dr. Vsi ti ovseni izdelki pridejo iz drugih držav k nam, celo iz Amerike.

Rezanci brez jajc. Vzemi polovico pšenične moke in polovico pšeničnega zdroba, opari zdrob in primesi moko, ko se je zdrob shladil. Potem razvaljaj in razreži. Testo ne sme biti tako tenko kot jajčne testo. Taki rezanci se lepo nakuhajo in so prav dobri sami zase ali k zelju, repi, solati.

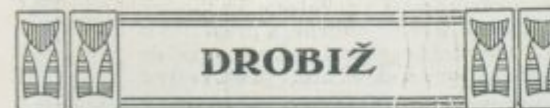
Cmoki brez jajc. Kruh nareži na kocke in opeci, da bo rumen. Deni v skledo pšeničnega zdroba, opari ga z mlekom ali z vodo, kolikor je treba. Ko se ohladi, mu primešaj kruhovih rezin (ohlajenih) in nekaj žlic moke. Malo sirovega masla in peteršilja tudi ne škodi. Cmoke naredi kakor navadno, kuhaj dober četrt ure in zabeli z zarumenjenimi drobtinami. Taki cmoki so prav rahli in dobri.

Cvrtje brez jajc (šmarn). Osoli in operi določeno mero pšenične moke z mlekom ali vodo. V kozi razgrej zabelo in deni oparjene kepe vanjo, da se počasi pečejo. Zabele mora biti precej. Spečeno testo se razdrobi. Imelo bo okus in obliko, kakor iz jajc narejena jed. Cvrtje naj se dobre pol ure.

Krompirjeve jedi se naredijo lahko tudi brez jajc. Na primer: Zribaj nekaj krompirjev, osoli jih in primesi toliko moke, da se naredi trdo testo; napravi dolge svaljke, razreži, skuhaj in zabeli s sirovim maslom. Kuhaj pol ure. Dunajčani pravijo tej jedi: »Holzhacker-schmarn«.

Sir ostane mehak. Deni ga v skledo ali lonec in pokrij lonec s posodo vode. Trd sir zavij v čist pergamentni papir, namoči čisto krpo v krop in zavij sir vanjo.

Cvetje za Božič. Odlomi prve dni decembra malo vejico kostanja, jablane, marelice ali češnje, postavi v mlačno vodo in imej v topli sobi. Vode ne smeš nikoli menjati.

DROBIŽ

Napoleonovi lastnoročni podpisi so se plačevali lani na Nemškem zelo drago. Tako so plačevali na dražbi zbirke v Leipzigu za besedo »Bonaparte« 140, 145, 175, 220 mark. Za okrajšanko »Napol.« 230 mark in za »Np.« 190 mark. Tri vrstice, napisane od Napoleona na rob neke prošnje in podpisane »Bonaparte«, so vrgle 400 mark. »Življenje Napoleona«, spisano od I. H. Rosé in izdano

l. 1807, v Londonu, je šlo za 4210 mark. Ta spis sestoji iz devetih zvezkov in je bogato opremljen s slikami.

Zlati izstrelki. Vojni zdravniki so našli v ranah vojakov že najrazličnejše stvari, celo cekine in novce iz bakra, nikla, srebra. Neki vojak 11. francoskega polka pripoveduje, da je bil res ranjen z zlatima streloma. Zdravnik, ki ga je obvezoval in pregledoval rano, je opazil, da se v njej nekaj rumenkasto blešči. Ni bilo težko potegniti stvar iz rane. Bila sta dva zlata novca od 20 frankov. Ranjenec je malo premišljeval, potem je pa stvar pojasnil. Na njegovo kompanijo je padala toča nemških granat. Njegov sosed je bil ubit, granata ga je zadela v sredo telesa. Ta mož je imel navado, da je nosil svoj denar v pasu. Granata je priletela in raznesla tudi njegov denar na vse strani. Dva cekina sta pa priletela tudi v ranjenčev nož.

Učinek naših motornih baterij je silen. Kakor pripovedujejo očividci, je trdnjava Givet in osem kilometrov okoli nje vse ena sama razvalina. Ne razmetano zidovje, niti porušene kleti, strehe, cerkve, kamenite stavbe, vse to ni tako strašno, kakor grmenje teh baterij. Tako pripovedujejo francoski častniki. Pri grmenju baterij odpove vsaka odporna sila. Francoski zdravnik pripoveduje, da so dve globoki luknji, ki sta jih napravili krogli iz avstrijskih topov, porabili za grobova, ki sta zadoščala stotinam mrličev.

Nova uporaba brezžičnega brzojava. Gre se za to, da se določi razdalja med dvema ladjama. Kakor znano, so ladje v gosti megli vedno v nevarnosti, da zadenejo ob kako drugo ladjo ali na obrežje, ker so signali s trombami časih nerazločni. Kakor poročajo, se je temu odpomoglo in poizkusil da so se dobro obnesli. Z ladje so oddali istočasno brezžični signal in signal pod vodo. Znano je, da se premika glas po vodi počasneje nego električni valovi brezžičnega brzojava. Na sprejemni postaji določijo samo razliko med dospelkom enega in drugega signala. Tako je možno določiti razdaljo na 100 m natančno.

Tiska in izdaja Katoliška tiskarna v Ljubljani.
Odgovorni urednik Josip Klovor.

Knjigoveznica Katol. tiskovnega društva v Ljubljani, Kopitarjeva ulica 6

se priporoča za vsakovrstna knjigoveška dela
Krajevni znaki za »Orle«, kokarde in pentlje z napisi za društva se izgotavljajo v najkrajšem času po zmernih cenah.

Katoliška tiskarna
II. nadstr.

Črtanje in vezanje vsakovrstnih poslovnih knjig

Samo še par sto knjižic

Zločin v Sarajevu

Je na razpolago. Kdor še nima te lične knjižice, naj si jo pravočasno nabavi, dokler ne poide. Razpečava jo »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Stane s poštnino vred samo 80 vinarjev.

Bliža se 1. december

dan veselja za onega,
ki naroči turško
srečko ter z njo
tega dne

400.000 frankov

zadene. Turška
srečka je varen
vrednosten papir, na-
ročite jo takoj in enkrat

prav gotovo zadene!

Pojasnila in pogoje radi nakupa
brezplačno razpošilja:

Srečkovno zastopstvo 11, Ljubljana

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

LJUBLJANA

Prešernova ulica števil. 3.

Največja slovenska hranilnica

Denarnega prometa koncem
leta 1913 - - - K 700.000.000 -
Vloge - - - - K 43.500.000 -
Rezervni sklad K 1.330.000 -

Sprejema vloge vsak de-
lavec in jih obrestuje po

4¹/₂ %

brez odbitka.

Hranilnica je pupilarno
varna in stoji pod kontrolo
c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične
domače hranilnike.

V vojnem času

je potrebna zanesljiva ura ali žepna budilka, kakoršne Vam nudi resnično domača svetovnoznana tvrdka, ki je največja zaloga zlatnine in briljantov, sedaj po znižanih cenah.

Naj nihče ne zamudi prilike!

F. ČUDEN, LJUBLJANA

samo Prešernova ulica števil. 1
Lastna tovarna ur v Švici. Naročujte veliki cenik zastoj, tudi po pošti franko.

Opozarjamo pri nakupu vsakovrstnega obuvala za dame, gospode in otroke na edino moderno domače podjetje te stroke tovarno Peter Kozina & Ko. v Tržiču. Tvrdba ima v Ljubljani, Breg št. 20, veliko zalogo samostojnih priznanih najboljših in za vsako nogo priležnih izdelkov. Cene so vsled tega, ker se prodaja iz tovarne neposredno, brez konkurence.

Začetkom decembra izide druga skupina razglednic „Vojska v slikah“, ki bo obsegala samo izvirne božične in novoletne slike. Cena skupini (16 komadov) 1 K.

Ostanki krasnega novega zimskega blaga za obleke so došli na zalogo. - Ostanki se prodajajo vsako sredo in soboto za skoro polovične cene na zalogi pri podjetju „HERMES“ bratov Vokač v Ljubljani v Šelenburgovi ulici števil. 5 v prvem nadstropju (nasproti glavne pošte). Ostanke pošiljamo s pošto vsak dan takoj, ko dobimo naročilo.

Naslov za pisma zadostuje: Podjetje zvezdnih tkanin „Hermes“ Ljubljana G.

Zahtevajte novi cenik od ostankov!

„Balkan“

trgovska spedijska in komisijska delniška družba

Ljubljana, Dunajska c. 33.

Prvo ljubljansko javno skladišče.

Centrala: Trst.

Prevažanje blaga vsake vrste. Prevažanje pohištva s pat. pohištvenimi vozovi v mestu in na vse strani. Redni nabiralni promet z Dunajem, Prago, Trstom itd.

Bacarinjevanje.

Točna postrežba. Cene zmerne. Telefon št. 100

Prodajalna

Katol. tiskovnega društva

(B. Pičman)

priporoča slavnim krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom svojo veliko in bogato zalogo šolskih potrebščin, kakor:

zvezke, ovijalni, pisalni in risalni papir, svinčnike, šestila, ravnila, peresa, črnila, radirke, gobe, kreda, šolske knjige itd.

Cenjena naročila se hitro

„in točno izvršujejo“

Mladičem, ki odhajajo k vojakom naj kupijo starši, sorodniki ali znanci prekristen molitvenik

Slovenskim fantom za slovo na pot v cesarsko službo

pisal, kaplan Jernej Hafner. Molitvenik ima priročno obliko, da ga lahko vedno nosi vojak seboj v naprtnem žepu, ne da bi ga količkaj oviral. Iz molitvenika bo črpal vojak pogum in tolažbo tudi v najtežjih dneh vojaškega življenja, vsak čas mu bo poklical v spomin zlate nauke staršev in ga varoval, da ne zaide na pota časne in večne pogube. Tudi če ga smrt doleti na bojnem polju, jo bo iz božje roke vdano sprejel. Molitvenik velja trpežno vezan z rdečo obrezo K 1'20, šagrin, zlata obreza K 2'20, najfinejša vezava K 3'20.

Vojska na Balkanu 1912/13. Sestavila profesorja dr. Vinko Šarabon in Anton Sušnik. Elegantno broširano K 6'50.

Kdor naroči to knjigo dobi povrh zemljevid Srbije, Črne gore in drugih balkanskih držav brezplačno priložen. Knjiga „Vojska na Balkanu“ je ena najlepše opremljenih slovniških knjig; obsega vse polno raznih vojnih slik med besedilom, mnogo fino izvršenih tabel, ki predočujejo razne prizore na bojiščih med bitko in po končanih bitkah, dalje razne skice, načrte in dva zemljevida. Knjiga je v zemljepisnem, zgodovinskem in narodopisnem oziru nad vse poučna; med resne in krvave vojne dogodke sta znala pisatelja vplesti tudi toliko zanimivih in zabavnih dogodkov, da ima knjiga prijetno zabavno lice, in jo bo vsakdo z veseljem in

zanimanjem čital. Knjiga seznani bralca z nad vse strahotnimi, pa tudi tolažilnimi dogodki na bojnem polju.

Vojska na daljnem vzhodu (med Rusi in Japonci). Pisal dr. Evgen Lampe. Cena K 4'80, eleg. vezana K 6'— . Pred par leti so si stali nasproti Rusi in Japonci v krvavi vojski; danes sta si oba naroda zaveznika in se vojskujeta z nami in našimi zavezniki. Knjiga je jasen dokaz, da so Rusi močni le na videz, da je pa sistem v njih armadah nezadosten, da tudi poveljništvo ni sposobno in se ne zaveda svoje odgovornosti, da manjka discipline in vestnosti. Ta knjiga je danes še prav posebno zanimiva, ker nam odkriva marsikaj iz sovražnega tabora. Knjiga obsega v podobi in besedi opise vseh pripomočkov moderne vojske posebno na morju, pa tudi na suhem.

Laško-slovenski slovar. Dizionario italiano-sloveno. Sestavil dr. Janko Valjavec. Vezan K 4'50. — To je najboljši in najobširnejši laško-slovenski slovar. Obsega nad

40.000 besedi. Slovar, ki je po vsebini, pa tudi po svoji tehnični izvršitvi na višku, ima priročno žepno obliko in bo radi svoje popolnosti dobro služil vsem slojem.

Naša zdravila in njih uporaba v domačem zdravilstvu. — Cena K 1'20, vez. K 1'80. — Namen praktične knjige je, zopet spraviti v veljavo naša stara preiskušena domača zdravila, katera je naš moderni čas žal popolnoma pozabil. Bog sam nam je v naravi podaril najboljše leke proti raznim boleznim in ta knjiga nas uči te leke spoznavati in pravilno rabiti.

Zdravilna zelišča. Prirejena po nemški knjižici župnika Jan Künzleja. Cena 60 vin. To knjižico smemo imenovati zbirko receptov za bolezni, ki najbolj in najpogostejše mučijo ljudi. Knjižica je kratka pa jedrnata in obsega marsikatero tako preprosto domače zdravilo, ki pa bolje učinkuje kakor najrazličnejši moderni leki, ki jih naštevajo obširne zdravilne knjige.

Zelišča v podobi. Cena 60 v. Ta knjižica prinaša v naravnih barvah slike raznih zelišč, tako, da bo oni, ki raznih zelišč ne pozna, s pomočjo te knjižice iste lahko spoznal in našel. Vse tri knjige tvorijo lepo celoto, katera bi morala tvoriti domačo lekarno vsake slovenske hiše.

Zločin v Sarajevu. Tragična smrt prestolonaslednika Fran Ferdinanda in njegove soproge vojvodinje Hohenberg. Z mnogimi slikami. Cena 70 v., po pošti 80 v. Knjižica obsega najnatančnejši popis strašnega zločina, ki je na nedeljo pred sv. Petrom in Pavlom iztrgal iz naše srede ljubljene prestolonaslednika ter njegovo zvesto družico in do dna pretresel srca vsega čutečega človeštva.

UHER-PREMOG :: LJUBLJANA